

POHJOIS-KARJALAN
MAAKUNTAKORKEAKOULU

OPPIVASTA OSAAVAKSI YLÄ-KARJALAKSI

Koulutus-, kehittämis- ja innovaatio suunnitelma vuosille 2011-2014

**Pohjois-Karjalan maakuntakorkeakoulu
9.5.2011**

1. MAAKUNTAKORKEAKOULU	3
2. MAAKUNTAKORKEAKOULUN SEUDULLISEN TOIMINNAN ORGANISOITUMINEN YLÄ-KARJALASSA.....	4
3. YLÄ-KARJALAN NYKYTILAN ARVIOINTIA JA TULEVAISUUDEN VISIOITA	4
3.1. Väestö	5
3.2. Työllisyys ja elinkeinorakenne.....	5
3.3. Koulutustaso Ylä-Karjalassa vuonna 2009	6
3.4. Pielisen Karjalan elinkeinoyhtiö ja yhteistyö	6
4. MAAKUNTAKORKEAKOULU PIELISEN KARJALASSA 2008–2010.....	6
4.1. Toteutettuja koulutuksia ja opintokokonaisuuksia	7
4.2. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta	8
5. KOULUTUSTOIMINTA	8
5.1. Maakuntakorkeakoulun koulutussuunnitelma 2011 – 2014 Ylä-Karjalassa	8
6. OHJAUS JA NEUVONTA.....	10
7. TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINTA	10
7.1. TKI-toiminnan suunnitelma Ylä-Karjalassa	11

1. MAAKUNTAKORKEAKOULU

Maakuntakorkeakoulun keskeisenä tehtävänä on lisätä korkeakoulujen ja yliopistojen yhteistyötä, vahvistaa niiden alueellista palvelutoimintaa sekä mahdollistaa opiskelumahdollisuuksien ja muiden palvelujen tasa-arvoinen saatavuus kampuspaikkakuntien ulkopuolella osana korkeakoulujen alueellisen kehittämisen tehtävää.

Maakuntakorkeakoulu on osa Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun ja Savonia-ammattikorkeakoulun toimintaa. Maakuntakorkeakoulun toiminta perustuu maakunnan korkeakoulujen osaamiseen, jota täydennetään kansallisella ja kansainvälisellä verkostoyhteistyöllä. Toiminnan lähtökohtana ovat seudulliset elinkeinoelämän ja julkisen sektorin sekä asukkaiden koulutus-, osaamis- ja kehittämistarpeet.

Pohjois-Karjalan maakuntakorkeakoulu vakinaistettiin vuoden 2010 alussa osaksi Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun Työelämä- ja kansainvälistymispalveluja. Pohjois-Karjalan maakuntakorkeakoulun toimintaa edistää, kehittää ja koordinoi maakuntakorkeakoulun päällikkö.

Maakuntakorkeakoulun toimintatapa on seudullinen. Pohjois-Karjalan maakuntakorkeakoululla on Pohjois-Karjalan maakunnassa kolme seudullista ohjausryhmää (Joensuu seutu, Keski-Karjala ja Pielisen Karjala). Lisäksi sillä on paikallisia ja alueellisia työryhmiä. Maakuntakorkeakoulun toiminta perustuu ensisijaisesti seudun asukkaiden, elinkeinoelämän ja julkisen sektorin tarpeisiin. Keskeiset tehtävät ovat koulutuspalvelut, joihin sisältyy aikuisopiskelijan neuvonta- ja ohjauspalvelut sekä aikuisopiskelijan opintojen tukeminen, tutkimus- ja kehittämispalvelut sekä innovaatiopalvelut.

Koulutuspalveluihin maakuntakorkeakoulussa kuuluu korkeakoulujen sivistystehtävään liittyvien opiskelumahdollisuuksien tarjoaminen, tutkintotavoitteiset opinnot, ammatillinen täydennyskoulutus ja henkilöstökoulutus. Koulutustoiminnan tavoitteena on vastata sekä yksilöityihin että laajempiin koulutustarpeisiin. Tehtävän toteuttaminen edellyttää joustavien ja helposti saavutettavien opiskelumahdollisuuksien lisäksi lähellä olevia ja toimivia neuvonta- ja ohjauspalveluja. Koulutuspalvelujen kohderyhmänä on ensisijaisesti aikuisväestö.

Tutkimus- ja kehittämispalvelujen tavoitteena on vastata elinkeinoelämän ja julkisen sektorin kehittämistarpeisiin tekemällä tunnetuksi korkeakoulujen palveluja ja tuomalla ne lähelle seudullisia toimijoita. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan kuuluu sekä seudullisten toimijoiden yleisiin että yksilöityihin tutkimus- ja kehittämistarpeisiin vastaaminen.

Innovaatiopalvelujen lähtökohtana maakuntakorkeakoulussa ovat kysyntälähtöisyys ja käytäntöpainotteisuus. Tavoitteena on tukea alueella syntyvien innovaatioaihioiden toteuttamista uusiksi tuotteiksi, palveluiksi ja käytännöiksi hyödyntämällä koko korkeakouluverkoston osaamista ja palveluja. Kysyntälähtöisyys antaa aihioita myös korkeakoulujen koulutus- sekä tutkimus- ja kehitystoiminnalle.

Maakuntakorkeakoulun toiminnan ohjaamiseksi seudulla laaditaan koulutus-, kehittämis- ja innovaatio suunnitelma. Suunnitelmassa on kolme kokonaisuutta: koulutustoiminta, tutkimus- ja kehittämistoiminta ja innovaatiotoiminta. Siinä pyritään ottamaan

huomioon seudun tulevaisuuden koulutus- ja osaamistarpeet ja esitetään näiden kokonaisuuksien toteuttamiseen tarvittavat toimenpiteet. Koulutus-, kehittämis- ja innovaatio suunnitelmaa toteuttavat yhteistyössä seudulliset toimijat, korkeakoulutoimijat yhteistyöverkostoinen ja korkeakouluasiamies. Esille nousseisiin tarpeisiin korkeakoulut pyrkivät vastaamaan joustavasti ja suunnitelmallisesti.

2. MAAKUNTAKORKEAKOULUN SEUDULLISEN TOIMINNAN ORGANISOITUMINEN YLÄ-KARJALASSA

Maakuntakorkeakoulutoiminta käynnistyi Ylä-Karjalassa keväällä 2007. Toiminnan käynnistysvaiheessa laadittiin Ylä-Karjalan seudullinen toimenpideohjelma ”Oppivasta opiskelevaksi Ylä-Karjalaksi”. Toimenpideohjelmaan koottiin seudun kuntien ja yritysten, kuntalaisten sekä koulutusorganisaatioiden näkemykset alueen koulutustarpeista. Toimenpideohjelmaa päivitettiin vuonna 2009 ja silloin nimi muuttui toimenpideohjelmasta koulutus-, kehittämis- ja innovaatio suunnitelmaksi. Nyt käsillä oleva versio koulutus-, kehittämis- ja innovaatio suunnitelmasta on päivitetty keväällä 2011. Päivityksen yhteydessä toteutettiin Ylä-Karjalan alueella kaikille avoin koulutustarvekysely.

Maakuntakorkeakoulun toiminnasta Pielisen Karjalan alueella vastaa toimintamallin mukaisesti korkeakouluasiamies ja/tai koulutuskoordinaattorit. Sekä Lieksassa että Ylä-Karjalassa toimii osa-aikainen koulutuskoordinaattori, joiden toiminnan resursseista vastaavat kunnat. Kuntien sitoutuminen maakuntakorkeakoulun toimintaan on varsin vahvaa. Koulutuskoordinaattorien tehtäviin kuuluvat aikuisopiskelijoiden neuvonta ja ohjaus, koulutustarvekartoitukset ja kehittäminen sekä verkostojen luominen seudulla. Koulutuskoordinaattorien työtä ohjaavat maakuntakorkeakoulun työryhmät ja Pielisen Karjalan ohjausryhmä.

Pielisen Karjalassa toimii vielä kaksi maakuntakorkeakoulun seudullista ohjausryhmää, toinen Lieksassa ja toinen Ylä-Karjalassa. Koko Pielisen Karjalan toimintaa koordinoi yhteinen työvaliokunta. Maakuntakorkeakoulun toimintamallin mukaan ohjausryhmät yhdistetään yhteiseksi Pielisen Karjalan ohjausryhmäksi, joka vastaa maakuntakorkeakoulutoiminnan organisoinnista sekä koulutus-, kehittämis- ja innovaatio suunnitelman toteuttamisesta koko alueella. Lieksan ja Ylä-Karjalan nykyiset ohjausryhmät jatkavat toimintaansa alueellisina työryhminä.

3. YLÄ-KARJALAN NYKYTILAN ARVIOINTIA JA TULEVAISUUDEN VISIOITA

Itä-Suomelle tyypillisiä piirteitä ovat väestön ikääntyminen, alhainen syntyvyys sekä nuorten ja työikäisten muutto keskuksiin. Suomessa, ja erityisesti Pielisen Karjalassa, väestön ikääntyminen on muuta Eurooppaa nopeampaa. Pielisen Karjalassa eletään arkea, johon muu Eurooppa on vasta tulossa.

Pielisen Karjala on hyvä esimerkki väljästi asutusta alueesta, jossa koulutustaso on keskimääräistä matalampi. Myös tutkimuksellinen toiminta ja innovaatiotoiminta ovat vähäistä. Tarvitaan uutta osaamista, tuoreita ratkaisuja ja ennakkoluulotonta yhteistyötä.

Pielisen Karjalan seutukunnan, ja siten myös Ylä-Karjalan alueen, rakenteellisia perusongelmia ovat korkea työttömyysaste, nopeasti vähenevä ja ikääntyvä väestö sekä keskimääräistä alhaisempi tulotaso. Seutukunnan kehittäminen kaipaa välttämättä tuekseen osaamispääoman kartuttamista.

3.1. Väestö

Ylä-Karjalan alueella asukkaita on noin 11 055 (Valtimo 2 482 ja Nurmes 8 573 asukasta). Väestö on vähentynyt tasaisesti 1990-luvulta saakka ja vähenemisen ennustetaan myös jatkuvan.

Taulukko 1. Väestöennuste kunnittain vuosille 2010–2040. Tilastokeskus.

	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Pohjois-Karjala	165 286	163 632	162 485	161 684	160 874	159 726	158 184
Nurmes	8 456	8 017	7 727	7 502	7 327	7 161	6 997
Valtimo	2 404	2 217	2 089	1 991	1 908	1 834	1 765
Ylä-Karjala	10 860	10 234	9 816	9 493	9 235	8 995	8 762

Ylä-Karjalan väestöennuste vuoteen 2040 osoittaa (Taulukko 1), että alueen väestömäärä vähenee lähes 20 % vuoden 2010 tasosta. Väestön väheneminen aiheuttaa muutoksia myös palvelutarpeeseen ja koulutuspalveluiden kysyntään.

3.2. Työllisyys ja elinkeinorakenne

Ylä-Karjalassa työttömyys on maan keskiarvoon verrattuna korkea ja työttömien osuus työvoimasta tammikuussa 2011 oli Nurmeksessa 16,7 % ja Valtimolla 18,5 %. Vuoden 2010 tammikuun lukuihin verrattuna työttömyys lisääntyi Nurmeksessa 0,5 %-yksikköä ja Valtimolla 1,6 %-yksikköä.

Valtaosa Ylä-Karjalan väestöstä (31.12.2008) on joko työllisiä tai eläkeläisiä. Eläkeläisiä on enemmän kuin työssäkäyviä. Nurmeksessa suurin työllistäjä ovat julkiset palvelut (28,7 %), joihin kuuluvat mm. julkinen hallinto, koulutus sekä sosiaali- ja terveystoiminta. Toiseksi suurin työllistäjä on kauppa, kuljetus sekä majoitus- ja ravitsemistoiminta (22,2 %) ja kolmanneksi suurin työllistäjä teollisuus (14,3 %). Neljäntenä tulee maa- ja metsätalous (13,4 %).

Valtimolla suurin työllistäjä on edelleen maa- ja metsätalous (27,9 %). Julkiset palvelut (26,9 %) ovat toiseksi suurin työllistäjä, kolmantena tulee kauppa, kuljetus sekä majoitus- ja ravitsemistoiminta (16,6 %). Neljänneksi suurin työllistäjä Valtimolla on teollisuus (8,5 %).

3.3. Koulutustaso Ylä-Karjalassa vuonna 2009

Yli 15-vuotiaista jonkun tutkinnon suorittaneita on Nurmeksessa 57 % ja Valtimolla 53 %. Tämä on huomattavasti vähemmän kuin Pohjois-Karjalassa keskimäärin (65,2 %). Myös keski- ja etenkin korkea-asteen tutkintojen määrä on Ylä-Karjalassa huomattavasti koko maakunnan tasoa alhaisempi.

Taulukko 2. Tutkinnon suorittaneet koulutusasteen mukaan vuonna 2009.

	Tutkinnon suorittaneet		Keskiasteen tutkinto		Korkea-asteen tutkinto		Alin korkea-aste	Alempi korkea-koulu-aste	Ylempi korkea-koulu-aste	Tutkija-koulutus
	Yhteensä	Osuus 15 vuotta täyttäneistä	Yhteensä	Osuus 15 vuotta täyttäneistä	Yhteensä	Osuus 15 vuotta täyttäneistä				
	henkeä	%	henkeä	%	henkeä	%				
Pohjois-Karjala	91 883	65,2	61 170	43,4	30 713	21,8	13 092	9 923	6 803	895
Nurmes	4 252	57,0	3 021	40,5	1 231	16,5	714	338	175	4
Valtimo	1 149	53,0	869	40,1	280	12,9	141	86	53	0

3.4. Pielisen Karjalan elinkeino-yhtiö ja yhteistyö

Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus Oy (PIKES) on Lieksan (49,4 %) ja Nurmeksen (38,6 %) kaupunkien sekä Valtimon (12,0 %) kunnan omistama elinkeinojen kehittämis-yhtiö. PIKESin toiminta-ajatus on ohjata ja toteuttaa aktiivisesti Pielisen Karjalan omaehtoista kehitystä ja uusiutumista. PIKESin tehtävänä on tuottaa yrityspalveluja ja neuvoa yrittäjiä, toteuttaa kehityshankkeita osakaskunnille ja yrityksille, huolehtia seutumarkkinoinnista, tehdä edunvalvontaa sekä edistää ja toteuttaa seutuyhteistyötä. Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus Oy tekee yhteistyötä eri koulutustoimijoiden kanssa.

Pielisen Karjalan Kehittämiskeskuksen alueen kuntiin on laadittu seudullinen elinkeinostrategia vuosille 2010–2013. Seudulliset strategiavalinnat toimivat pohjana myös koulutustoiminnan kehittämiseksi ja suuntaamiselle. Elinkeinostrategian painopistealueiksi on nostettu yritystoiminnan kilpailukyky nostaminen ja uusien työpaikkojen luominen, osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen alueen yrityksille, elinkeinotyön uudistaminen sekä alueen käytön järjestelmällinen suunnittelu. Maakuntakorkeakoulutoiminnan kehittäminen on myös vahvasti esillä strategiassa.

4. MAAKUNTAKORKEAKOULU PIELISEN KARJALASSA 2008–2010

Maakuntakorkeakoulutoiminta Pielisen Karjalassa on käynnistynyt hyvin. Yksi merkittävä tekijä on ollut seudullisten toimijoiden sitoutuminen toimintaan ja sen kehittämiseen. Suuri merkitys on ollut myös Joensuun seudun aluekehitysohjelman ja Pielisen Karjalan alueellisen kilpailukyky- ja koheesio-ohjelman toimenpiteillä käynnistetyllä maakuntakorkeakoulun koulutuskoordinaattoritoiminnalla vuosina 2008–2010.

Koulutuskoordinaattori on tehnyt tunnetuksi ja markkinoinut maakuntakorkeakoulua ja sen palveluja, selvittänyt koulutus- ja kehittämistarpeita, järjestänyt tarpeisiin vastaavaa täydennyskoulutusta sekä käynnistänyt aikuisopiskelijan neuvonta- ja ohjaustoimintaa.

Pielisen Karjalassa on valmisteltu TKI-toiminnan vahvistamista Käytäntölähtöisen innovaatiotoiminnan edistäminen Pielisen Karjalassa KOKO-toimenpiteellä. Toimenpide mahdollistaa päätoimisen korkeakouluasiamiehen palkkaamisen vuodeksi 2011. Tavoitteena on pilotoida ja kehittää Savonia-ammattikorkeakoulun Ylä-Savossa käytettyä toimintamallia ja-tapaa Pohjois-Karjalaan sopivaksi.

Toimenpideohjelmaan (22.11.2007) kirjatut koulutustarpeet pohjautuvat kolmeen teemaan. Ylä-Karjalassa keskeisenä nähtiin tietoyhteiskunta, elinikäinen oppiminen sekä osaava työvoima ja palvelut yrityksille. Toimenpideohjelmassa tulivat esille seuraavat korkea-asteen koulutustarpeet ensisijaisina: sairaanhoitaja, esimieskoulutus, markkinointi, opettajien täydennyskoulutus, tradenomi ja restonomi.

Toimenpideohjelmaan kirjattuihin tarvelähtöisiin koulutuksiin on suunniteltu toteutuksia eri koulutusorganisaatioissa. Koulutuksien suunnittelussa on korostunut seudullinen näkökulma ja seudun tarpeisiin vastaaminen niin opintojen sisällössä kuin myös opintojen saatavuudessa.

Koulutuksen tulisi tapahtua mahdollisimman lähellä koulutettavia, koska koulutukseen ei lähdetä pitkän välimatkan päähän. Toiseksi koulutuksen järjestämisessä tarvitaan erilaisia ja monimuotoisia opetus- ja opiskelumenetelmiä. Nyt toteutetuissa koulutuksissa on havaittu monimuotoistamisen edut, ja monimuotoistettuja koulutuksia odotetaan lisää niin tutkintotavoitteisen kuin lyhyt- ja täydennyskoulutuksenkin osalta.

4.1. Toteutettuja koulutuksia ja opintokokonaisuuksia

- Ensimmäinen *Sairaanhoitajan perusopinnot I* (26 op) -opiskelijaryhmä aloitti opinnot syksyllä 2008 (noin puolet opiskelijoista oli Pielisen Karjalasta) ja toinen ryhmä käynnistettiin tammikuussa 2009. Kolmas *Sairaanhoitajan perusopinnot I* (26 op) käynnistyy syyskuussa 2009.
- *Sosionomin ammatilliset perusopinnot* (13 op) aloitti seitsemän opiskelijaa Pielisen Karjalasta helmikuun alussa 2009.
- *Työnjohtokoulutus* (11 op) toteutettiin Lieksassa lukuvuoden 2008–2009 aikana ja koulutuksessa opiskelijoita oli myös Ylä-Karjalasta.
- Tammikuussa 2008 aloitti Nurmeksessa ja Lieksassa *tradenomin tutkintoon johtava* aikuiskoulutusryhmä (30 aloituspaikkaa). Ensisijaisia hakijoita koulutukseen oli kaksinkertainen määrä aloituspaikkoihin verrattuna. Opintonsa keskeyttäneiden määrä on erittäin vähäinen.
- *Opetushallituksen rahoittamia koulutuksia* on seudulla ollut vuosina 2008 ja 2009. Teemoina ovat olleet mm. turvallisuus, arviointi ja itsearviointi opetustoimessa.
- *Työhyvinvoinnin iltapäivä* Nurmeksessa: yhteistyössä Pohjois-Karjalan maakuntakorkeakoulun, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun ja Pielisen Karjalan kehittämiskeskus Oy:n kanssa järjestettiin Työhyvinvoinnin iltapäivä ”Sano kyllä työhyvinvoinnille” -asiantuntijaluento ja keskustelutilaisuus helmikuussa 2009. Mukana olivat myös Joensuun yliopiston täydennyskoulutuskeskus ja Pohjois-Karjalan Kesäyliopisto.
- Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun avoin ammattikorkeakoulu toteutti *Venäjän kieli ja kulttuuri* -opintojakson (6 op) syksyllä 2009 Nurmeksessa. Avoimen opiskelijat opiskelivat integroituna tradenomiryhmään.

- *Psykologian ja kasvatustieteen perusopinnot* (molemmat 25 op) yhteistyössä Itä-Suomen avoimen yliopiston kanssa vuosina 2010 - 2011. Paikallisena yhteistyöoppilaitoksena toimi Nurmeksens lukio.
- Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu aloitti monimuotoiset sairaanhoitajan (amk) tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen syyskuussa 2010. Opintojen lähiopetus pyritään toteuttamaan pääosin Lieksassa. Suurin osa 25 aloittaneesta opiskelijasta on Pielisen Karjalasta. Hakijamäärä koulutukseen oli kolminkertainen aloituspaikkoihin nähden.
- Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun monimuotoisiin tutkintoon johtaviin tradenomin opintoihin vuosina 2009 ja 2010 on ollut hakijoita myös Pielisen Karjalasta, mutta he ovat jääneet pääsääntöisesti ilman opiskelupaikkaa.
- Koulutuskoordinaattorin toimesta Pielisen Karjalassa on järjestetty erityisesti hoitoalan ja muita lyhytkestoisia täydennyskoulutuksia.

4.2. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta

Pielisen Karjalassa pilotoitiin syksyllä 2008 *T&K-tilaisuudet* Nurmeksessa ja Lieksassa. Tilaisuuksilla tavoitettiin rajattu määrä paikallisia yrityksiä. Tilaisuuden tavoitteena oli käynnistää muutama konkreettinen jatkotoimenpide. Mallia jalostetaan ja tarkoituksena on ollut toteuttaa vastaavan tyyppiset tilaisuudet vuosittain.

Pielisen Karjalassa käynnistyi keväällä 2011 KOKO -rahoitteinen Käytäntölähtöinen innovaatiotoiminta –hanke tukemaan alueen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa. Hankkeen sisältö on esitelty kohdassa 7.1.

5. KOULUTUSTOIMINTA

Ylä-Karjalan tulevaisuuden osaamisen haasteisiin vastaamiseksi on tärkeää, että luodaan yhteistyötä eri koulutustoimijoiden välille. Verkostomaisella yhteistyöllä ja avoimella vuorovaikutuksella rakennetaan keskinäistä luottamusta toimijoiden välille. Osaamista ja resursseja tulee jakaa ja hyödyntää yhteisesti.

Tämän koulutus-, kehittämis- ja innovaatio suunnitelman laatimisen yhteydessä sekä muutenkin koko maakuntakorkeakoulun toiminnan aikana on jatkuvasti kerätty tietoa sekä elinkeinoelämän ja julkisen sektorin että yksittäisten aikuisopiskelijoiden koulutustarpeista. Ylä-Karjalassa toteutettiin keväällä 2011 myös koulutustarvekysely alueen asukkaille ja toimijoille. Koulutustarjontaa suunniteltaessa on lähdetty liikkeelle niistä koulutuksista, joille alueella on eniten tarvetta ja kysyntää.

5.1. Maakuntakorkeakoulun koulutussuunnitelma 2011 – 2014 Ylä-Karjalassa

2011

- Kauppätieteen perusopinnot (30 op) toteutetaan yhteistyössä Itä-Suomen avoimen yliopiston kanssa. Paikallisena vastuoppilaitoksena on Nurmeksens lukio. Opintojen tukena toimii paikallinen tutor-ryhmä. Opinnot aloitetaan elokuussa 2011.
- Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun aikuisten restonomin (AMK) tutkinnon monimuotototeutus, joka alkaa syksyllä 2011. Opintojen lähiopetus toteutetaan Joen-

suussa, mutta siihen on mahdollisuus osallistua verkon välityksellä Ylä-Karjalassa. Tavoitteena saada mukaan niin paljon opiskelijoita Ylä-Karjalasta, että alueelle saadaan oma opintopiiri.

2012

- PKAMK:n sairaanhoitajakoulutus, alkaen tammikuussa 2012. Lähiopetus toteutetaan Ylä-Karjalassa.
- Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun tradenomin aikuistutkinnon monimuoto toteutus, joka alkaa tammikuussa 2012. Lähiopetus toteutetaan Ylä-Karjalassa.
- Matkailun perusopinnot (25 op) toteutetaan yhteistyössä Itä-Suomen avoimen yliopiston kanssa. Paikallisena vastuoppilaitoksena on Nurmeksen lukio. Opintojen tukena toimii paikallinen tutor-ryhmä. Opintoja hyödynnetään aikuisopiskelijoille suunnatun matkailupalvelujen tuottajan perustutkinnon vapaasti valittavissa opinnoissa sekä käynnistyvissä restonomiopinnoissa.
- Avoimen AMK:n koulutus avoimen lähdekoodin ohjelmointiin. Kevät 2012, lähiopetus Ylä-Karjalassa.
- Yrittäjyysopinnot (25 op) toteutetaan yhteistyössä Lapin avoimen yliopiston kanssa. Opintojen tukena toimii paikallinen tutor-ryhmä.

2013

- Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun sosionomin (amk) aikuistutkinnon monimuoto toteutus, joka alkaa keväällä 2013. Opintojen lähiopetus toteutetaan Joensuussa, mutta siihen on mahdollisuus osallistua verkon välityksellä Ylä-Karjalassa. Tavoitteena saada mukaan niin paljon opiskelijoita Ylä-Karjalasta, että alueelle saadaan oma opintopiiri.
- Oikeustieteen perusopinnot (30 op) toteutetaan yhteistyössä Itä-Suomen avoimen yliopiston kanssa. Paikallisena vastuoppilaitoksena on Nurmeksen lukio. Opintojen tukena toimii paikallinen tutor-ryhmä. Opinnot aloitetaan elokuussa 2013.
- Kasvatustieteen aineopinnot (35 op) toteutetaan yhteistyössä Itä-Suomen avoimen yliopiston kanssa. Paikallisena vastuoppilaitoksena on Nurmeksen lukio. Opintojen tukena toimii paikallinen tutor-ryhmä. Opinnot pyritään käynnistämään elokuussa 2013.

2014

- PKAMK:n sairaanhoitajakoulutus, alkaen tammikuussa 2014. Lähiopetus toteutetaan Ylä-Karjalassa.

6. OHJAUS JA NEUVONTA

Koulutuksen ohella aikuisopiskelijoiden neuvonta ja ohjaus on maakuntakorkeakoulun tärkein toimintamuoto Ylä-Karjalassa. Aikuisten koulutustarjonta on todella laajaa ja monipuolista, mutta tieto mahdollisuuksista on hajallaan useissa eri lähteissä. Tiedon sirpaleisuus on selkeä haaste asiakkaan näkökulmasta. Ylä-Karjalassa on siis selkeä tarve koordinoitulle aikuisopiskelijan neuvonta- ja ohjauspalveluille. Toiseksi opintojen monimuotoistaminen (lähiopetus, etäluennot ja itsenäiset oppimistehtävät) edellyttää seudulla toimivia opiskelun tukipalveluja. Edellä mainittujen kokonaisuuksien hallitsemiseksi seudulla tarvitaan aikuisopiskelun neuvonta- ja tukihenkilöä.

Aikuisopiskelijoiden neuvonnassa myös yhteistyön merkitys korostuu. Tiivistä yhteistyötä tehdään erityisesti työvoimahallinnon (TE-toimisto) sekä alueen ja maakunnan koulutusorganisaatioiden kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehdään erilaisten koulutushankkeiden kanssa.

Ohjaus ja neuvontapalvelut pitävät sisällään mm:

- Henkilökohtainen neuvonta aikuisopiskelusta kiinnostuneille (opintomahdollisuudet, opintopolut, opiskelun tuet, ym.)
- Neuvonta monimuoto-opiskelussa (opiskelumenetelmät, etäopiskelu, ym.)
- Tiedottaminen alueen koulutusmahdollisuuksista yrityksille, yhteisöille, organisaatioille, kunnille, ym.

7. TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIO TOIMINTA

Tutkimus- ja kehittämis- ja innovaatiotoiminnalla pyritään vastaamaan liiketoimintaan liittyvien haasteiden ratkaisemisessa. Samalla pystytään paremmin vahvistamaan paikallista yrityskantaa tulevaisuuden haasteiden varalle. TKI-toiminnan käytännön toteuttamistapoja ovat *kehittämishankkeet, opinnäytetyöt ja harjoittelujaksot sekä esimerkiksi erityisosaamista vaativien ongelmien ratkaisut ja selvitykset.*

Pielisen Karjalassa kolmannen sektorin toimijoita on paljon ja niiden merkitys innovaatiotyössä on hyödyntämättä. Yrityssektorilla on esiin noussut tarvetta jatkojalostaa nykyisessä tuotantoprosessissa sivutuotteena tai ns. jätetuotteena syntyviä materiaaleja. Näiden jätetuotteiden jalostaminen ja tuotteistaminen sekä markkinapotentiaali tulisi selvittää. Myös nykyiset alihankkijayritykset voisivat vahventaa ja laajentaa tuotantoaan kilpailukykyensä tukemiseksi. Matkailualalla innovaatioiden ja kehittämisen vaikeus on alueella ollut perinteisesti vaikeaa. Tämän asian eteenpäin viemiseksi seudulle kaivataan osaamista ja yhteistyötä.

Pienten seutujen kehittymisessä tärkeässä roolissa ovat aktiiviset yksilöt. Yhteistyön ja kehittymisen avain ovat luottamukselliset henkilösuhteet toimijoiden kesken. TKI-tarpeita ei tiedosteta Ylä-Karjalassa. Yritysten tarpeiden järjestelmällinen kartoittaminen ja perusteellisen selvityksen tekeminen voisivat avata TKI-toimintaa seudulla. Maakuntakorkeakoulu voi toimia kanavana seudullisen tarpeen ja tiedon välittämisessä koulutus-toimijoille.

Palvelutoiminnan osalta ikääntymiseen ja ikärakenteen muutoksiin liittyvät ratkaisut ovat keskeisellä sijalla tulevaisuudessa Pielisen Karjala. Erityisesti sosiaali- ja terveysalan palvelutuotanto kaipaa tarkastelua innovatiivisten ja tehokkaiden ratkaisujen löytämiseksi. Koulutustoimijat vastaavat aluekehittämistehtäväänsä tuottamalla osaajia. Pelkkä osaajien tuottaminen ei riitä, vaan tärkeää on myös osaajien sitouttaminen omalle seudulle. TKI-toiminta on hyvä linkki alueen ja koulutustoimijan välillä uusien suhteiden muodostumiseksi.

TKI-toiminnan edistämisessä keskeisellä sijalla ovat korkeakoulut ja niiden hanketoiminta. Myös *seudullinen hanketoiminta ja kansainväliset hankkeet* liittyvät kiinteästi seudulla tehtävään TKI-toimintaan. PIKESin käynnissä olevia kansallisia hankkeita ovat muun muassa Protek, HYRRÄ, CBB ja Kaivos-hanke sekä kansainväliset hankkeet ovat PAWT ja EcoTourism.

7.1. TKI-toiminnan suunnitelma Ylä-Karjalassa

- TKI-toimintaa vahvistetaan Käytäntölähtöisen innovaatiotoiminnan edistäminen Pielisen Karjalassa KOKO-toimenpiteellä. Toimenpide mahdollistaa päätoimisen korkeakouluasiamiehen palkkaamisen vuodeksi 2011. Tavoitteena on pilotoida ja kehittää Savonia-ammattikorkeakoulun Ylä-Savossa käytettyä toimintamallia ja -tapaa Pohjois-Karjalaan sopivaksi.
- Kartoitetaan seudulla olevien elinkeinoelämän tutkimus- ja kehittämistarpeet, jotka ohjataan toteutettaviksi hankkeina tai korkeakoulujen opinnäytteinä ja kehittämistehtävinä
- Järjestetään koulutustoimijoiden ja elinkeinoelämän edustajien TKI-tapaamiset vuosittain
- Yhteistyö innovaatiotoiminnan tukemiseksi käynnistetään yritysten, koulutustoimijoiden ja muiden palveluorganisaatioiden kesken.
- Hanketoimintaa sidotaan ja kohdentaan alueen kehittämiseen sekä seudulta syntyvien hankeaihioiden työstämiseen ja tukemiseen yhteistyössä.
- Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan liittyvät yksityiskohdat ja toimenpiteet tarkentuvat jatkossa.

Innovaatiotoiminnan kehittyminen on vielä alussa Pielisen Karjalassa. Innovaatiotoimintaan liittyvät yksityiskohdat ja toimenpiteet tarkentuvat tämän koulutus-, kehittämis- ja innovaatio suunnitelman mukaisen toimintajakson aikana. Tuotekehitystyön aloittamiseksi yritykset Pielisen Karjalassa tarvitsevat käytännön yhteistyökumppania alustaksi, jolla kehittämistä voidaan kokeilla, mallintaa ja arvioida.